

Hem İrelik Ö rencilerine ve Sağlık Alanı Dı ndaki Ö rencilere Göre Hem İrelik İmajı

Afitap ÖZDEL KARA¹, Nuran MUMCU BO A², Nurgül ÇAYAN³

Öz

Bu araştırma, hem irelik ve sağlık alanı dı ndaki bölümlerin son sınıf ö rencilerine göre hem irelik imajını belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini 2013- 2014 bahar yarıyılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Hem İrelik Bölümü ve Yurtkur'a bağlı ö renci yurdunda kalmakta olan sağlık alanı dı nda di er bölümlerin son sınıfta ö renim gören ö rencileri oluşturmaktadır. Araştırmada herhangi bir örneklem seçim yöntemine gidilmeden, uygulamanın yapıldı ı günlerde devamsız olan ve araştırmaya katılmak istemeyenler dı ndaki 145 ö renci araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırmanın yapılması için gerekli izinler alınmıştır. Veriler araştırmacılar tarafından literatür do rultusunda hazırlanan anket ve 'Hem İrelik İmajı Ölçe i (H Ö)' yardımı ile toplanmıştır. Verilerin analizi sonucunda aşağıdaki bulgulara ula ılmıştır. Araştırmaya katılan ö rencilerin yaş ortalaması 22.93±2.79, %69'u bayan, %95.1'i bekâr, %60.7'si il merkezinde yaşadığını belirtmişlerdir. Katılımcıların %51'ini hem irelik ö rencileri oluşturmaktadır. H Ö'den alınan toplam puan ortalaması hem irelik ö rencilerinde 71.39 ±6.69, di er bölüm ö rencilerinde 60.97±7.38 olarak bulunmuştur. Mesleki ve e itsel nitelikler alt boyutu 40.25±3.63 ile hem irelik ö rencilerinde, 33.53±4.32 ile sağlık alanı dı ndaki bölüm ö rencilerinde en yüksek puan ortalamasına sahip olurken, ileti im alt boyutu 15.09±3.15 ile hem irelik ö rencilerinde, 12.59±3.01 ile di er bölüm ö rencilerinde en dü ük puan ortalamasına sahip alt boyut olmuştur. Araştırma sonucunda hem irelik ö rencilerinin ve di er bölüm ö rencilerinin hem irelik imajının iyi düzeyde oldu u, her iki grupta en yüksek puan ortalamasının mesleki ve e itsel nitelikler, en dü ük puan ortalamasının ise ileti im alt boyutuna ait oldu u belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hem irelik; hem irelik imajı; ö renci.

Nursing Image from The View of Nursing Students and Other Section Students

ABSTRACT

This study conducted in order to determine the image of Nursing Profession in nursing students and students from outside the area of health departments. The universe of this study students who studies nursing, in the spring semester of 2013 – 2014 education year of School of Health and who are staying in the hostel of Yurtkur and studies different sections of health in last year at Ondokuz Mayıs University. In the study, without going into any sampling method, 145 students were included instead of students who is absent in the days of the application and do not want to participate. Data were collected with questionnaire which is prepared by researchers via literature and 'Nursing Image Scale (NIS)'. As a result of the data analysis has been reached on the following findings. The mean age of the students who participated in the study was 22.93 ± 2.79, 69% female, 95.1% were single, 60.7% students lived in the city center. 51% of participants were nursing students. The total score taken from NIS 71.39 ± 6.69 in nursing students and 60.97 ± 7.38 in different section students. Vocational and educational qualifications sub-dimension had the highest average with 40.25 ± 3.63 in nursing students and with 33.53 ± 4.32 in different section students while Communication subscale had the lowest average with 15.09 ± 3.15 in nursing students and with 12.59 ± 3.01 different section students. It was resulted that for the nursing students and different section students nursing image is good in both groups, vocational and educational qualifications sub-dimensions had the highest score and communication sub-dimension had the lowest score.

Keywords: Nursing; nursing image; student.

¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Ç Hastalıkları Hem İrelik Bölümü

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu

³ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Hem İrelik Bölümü 2. Sınıf Ö rencisi

Correspondence: Afıtap ÖZDEL KARA e-posta: afitapozdelikara@gmail.com

Geli Tarihi / Received: 17.07.2014 Kabul Tarihi / Accepted: 27.11.2014

G R

imaj kavramı, bir kimsenin, bir topluluğun veya bir kurumun kendisi ile ilgili olarak bakılarında yaratmak istediği ya da bıraktığı izlenim olarak tanımlanmaktadır (1). Meslek imajı ise; bir grubun toplum tarafından değerlendirilmesi ve bu değerlerin yaygın biçimde kabul edilmesidir (1-3). Kişinin mesleki yaşamında, ulaşmak istediği ve sosyal çevresinde algılanılmasını istediği hali, bakıları tarafından nasıl görüldüğü ve kişinin kendisini nasıl gördüğü, hep birlikte bakıda içinde bulunulan kişilerin rolleri olmak üzere de kişilik etkenlerinde etkisiyle kişinin mesleki imajını oluşturur (4). Bir mesleğin geçerli olan statüsü o mesleki rolün turan grubun toplumdaki imajı ile yakından bağlantılıdır ve meslek üyeleri için büyük önem taşır (1-3).

Türk Hemireler Derneği'ne göre hemirelik, bireyin, ailenin ve toplumun sağlığını ve esenliğini koruma, geliştirme ve hastalık halinde iyileştirme amacına yönelik, hemirelik hizmetlerinin planlanması, örgütlenmesi, uygulanması, değerlendirilmesinden ve bu hizmetleri yerine getirecek kişilerin eğitiminden sorumlu bilim ve sanattan oluşan bir sağlık disiplini (5).

Hemirelik imajı ise; toplum tarafından meslek üyelerine karşı duyulan saygı, üyelerin sosyal statüsü, yetenekleri ve davranış biçimleri hakkında paylaşılan yargı ve düşüncelerdir. Hemire, bireyin, ailenin ve toplumun fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden gereksinimlerini karşılayan ve bu gereksinimleri doğrultusunda gerekli bakımı veren önemli bir imaj sergilemektedir. Fakat toplumumuzda hemirelik imajı farklı algılanmakla birlikte genellikle; beyaz üniformalı, elinde enjektör, hastaya hizmet yapan, ilaç veren, can acıtıcı hizmet yapan bireyler olarak akla gelmektedir. Aynı zamanda hekim yardımcısı, bakımsız hizmetler yapamayan ve çocuklukla kadınlara yakınlı bir meslek olarak görülmektedir (6).

Günümüzde hemirelik bakımı, dünyanın her yerinde bakırlı bir sağlık bakımının önemli bir belirleyicisi konumundadır. Ancak bu kadar önemli bir görev yerine getirmekle birlikte hemirelik mesleki, hem toplumsal hem de mesleki imaj açısından da hak ettiği konuma gelememiştir. Örneğin ülkemizde hemireler sağlık ekibinin vazgeçilmez bir üyesi olarak kabul edilmekle birlikte bu söylem uygulamaya yansıtılamamış ve hekimlerin yardımcısı olarak görülmeğe öteye gidememiştir (7).

Toplumun hemirelik imajı hakkındaki görüşü, hemirelik mesleğini, meslek üyelerini ve meslek adaylarını olumlu ya da olumsuz yönde etkilemektedir. Genel olarak bakıldığında, dünyada 100-150 yıllık bir geçmişi olan hemireliğin profesyonelleşmesini etkileyen faktörlerin içinde imajın önemli rolü olduğu bilinmektedir (8).

Hemirelik imajı; kişilik, tutum ve davranışları etkilemesi nedeniyle büyük bir önem taşımaktadır. Yanlış algılanan hemirelik imajı toplum üyeleri tarafından saygı görmeme ve önemsiz görülme durumu yarattığından, çalışanlar üzerinde olumsuz bir etki oluşturmaktadır. Toplumda hemirelik mesleğinin saygınlığını yükseltmek, kalitesini ve çalışan memnuniyetini arttırmak adına hemirelik imajı üzerinde önemle durulması gereken bir konudur (6). Bu nedenle araştırmaya, hemirelik ve sağlık alanındaki

bölgelerin son sınıf öğrencilerine göre hemirelik imajını belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak gerçekleştirilmiştir.

GEREÇ VE YÖNTEMLER

Araştırma 2013-2014 bahar yarıyılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Hemirelik bölümü ve Kredi Yurtlar Kurumuna bağlı İktisadi Öncü Yurdunda barınmakta olan sağlık alanındaki diğer bölümlerin son sınıfta öğrenim gören öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada herhangi bir örneklem seçim yöntemine gidilmeden, uygulamanın yapıldığı günlerde ulaşılabilen ve araştırmaya katılmak istemeyenler dışındaki öğrenciler araştırmaya kapsamına alınmıştır. Veri toplama aracı araştırmacılar tarafından oluşturulmuş, 145 form (Hemirelik bölümünden 74, diğer bölümlerden 71) doldurulmuş olarak toplanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Sosyo-demografik veri formu: Öğrencilerinin sosyodemografik özelliklerini belirlemek amacıyla kaynaklar doğrultusunda, araştırmacı tarafından hazırlanmış olup toplam 18 soru yer almaktadır. Demografik özellikler arasında; yaş, cinsiyet, mezun olunan lise türü, kardeş sayısı, en uzun yaşadığı yer, anne ve babanın çalışma durumu, aile tipi, hemirelik hizmeti alma durumu ve hemirelik mesleğine ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır.

Hemirelik imajı Ölçeği: Ölçek, Özsoy (2000) tarafından anket formu şeklinde geliştirilmiştir fakat psikometrik özellikleri incelenmemiştir. Çınar ve Demir (2009) tarafından gerekli analizleri yapılarak ölçek haline getirilmiştir. Ölçek toplumun hemirelik imajını ölçmek için bireylerin hemirelik mesleki imajına yönelik görüşlerini içeren 28 maddeden oluşmaktadır. "Genel Görünüm" alt boyutuna ilişkin 7 madde, "letim" alt boyutuna ilişkin 6 madde ve "Mesleki ve Etik Nitelikler" alt boyutuna ilişkin 15 madde bulunmaktadır. Toplumdaki kişilerin hemirelik imajını belirlemek için kullanılan ifadeler şöyle puanlanmıştır: "Katılıyorum" (3 puan), "Kısmen Katılıyorum" (2 puan), "Katılmıyorum" (1 puan)'dur. Bu ölçekte bulunan ters yapıdaki maddelerin veri kodlaması ve değerlendirilmesinde ters yönlendirilerek "Katılıyorum" (1 puan), "Kısmen Katılıyorum" (2 puan), "Katılmıyorum" (3 puan) olarak puanlandırılmaktadır. Üç dereceli likert tipi hazırlanan bu ölçekten alınabilecek en düşük puan 28, en yüksek puan 84'tür. Toplam puanın yükselmesi hemirelik imajının olumlu olduğunu göstermektedir (3,9).

Çalışmanın yürütülebilmesi için Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu'ndan ve Kredi Yurtlar Kurumu İktisadi Yurt Müdürlüğü'nden yazılı izin alındıktan sonra öğrencilere araştırma ile ilgili bilgi verilmiş, araştırmanın amacı açıklanmış ve araştırmaya katılmayı kabul ettiklerine dair sözlü onamları alınmıştır.

statistik Analiz

Çalışmadaki tüm verilerin tanımlayıcı değerleri hesaplanmıştır (ortalama, standart sapma, minimum, maksimum ve yüzde değerleri). Gruplar arası karşılaştırmalarda t testi kullanılmıştır. Verilerin analizi SPSS 21 programında yapılmıştır.

BULGULAR

Ara tırmaya katılan ö rencilerin ya ortalaması 22.93±2.79, %69'u bayan, %95.1'i bekar, %60.7'si il merkezinde ya adı nı belirtmi lerdir. Katılımcıların %51'ini hem irelik ö rencileri olu turmu tur. Hem irelik ö rencilerinin %51.4'ü daha önce hem irelik hizmeti aldı mı, %81.1'i ailesinde hem ire olmadı mı, %51.4'ü hem ireli in statüsünün orta derecede oldu unu ifade etmi tir. Di er bölüm ö rencilerinin %56.3'ü daha önce hem irelik hizmeti aldıklarını, %57.7'si ailesinde hem ire olmadı mı ve %53.5'i hem ireli in statüsünün orta derecede oldu unu ifade etmi tir.

Tablo 1. H Ö toplam ve alt boyut puan ortalamaları

Ölçek Alt boyutları	Hemşirelik bölümü Ort±SS	Sağlık alanı dışı bölümler Ort±SS	Min-Maks	Test istatistiği ve p değerleri
Genel Görünüm	16.04±1.96	14.84±2.14	7-21	t= 3.495 p= 0.001
İletişim	15.09±3.15	12.59±3.01	6-18	t= 4.876 p<0.001
Mesleki ve Eğitsel Nitelikler	40.25±3.63	33.53±4.32	15-45	t= 10.142 p<0.001
TOPLAM	71.39±6.68	60.97±7.38	28-84	t= 8.917 p<0.001

Ort: Ortalama; SS: Standart Sapma; Min: Minimum; Maks: Maksimum

H Ö'den alınan toplam puan ortalaması hem irelik ö rencilerinde 71.39 ±6.69, sa lık alanı dı ndaki bölüm ö rencilerinde 60.97±7.38 olarak bulunmu tur. Hem irelik ö rencilerinde en yüksek puan ortalaması 40.25±3.63 ile Mesleki ve e itsel nitelikler alt boyutu olmu tur bunu sırasıyla Genel Görünüm (16.04±1.96) ve leti im (15.09±3.15) alt boyutu izlemi tir. Sa lık alanı dı ndaki bölüm ö rencilerinde ise 33.53±4.32 ile Mesleki ve e itsel nitelikler alt boyutu en yüksek puan ortalamasına sahip alt boyut olmu tur. Genel görünüm alt boyutu puan ortalaması 14.84±2.14 ve leti im alt boyut puan ortalaması 12.59±3.01 olarak saptanmı tir. Hem irelik ö rencileri ve sa lık alanı dı ndaki ö rencilerin H Ö toplam puan ve alt boyut puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmu tur (p<0.001) (Tablo 1).

Tablo 2. Ö rencilerin hem irelik mesle ine ili kin görü leri

Hemşireliğe ilişkin görüşler	Hemşirelik bölümü		Sağlık alanı dışı bölümler	
	n	%	n	%
Hemşirede mutlaka bulunması gereken özellik*				
Merhamet	74	31.8	109	46.2
Sabır	61	26.2	28	11.9
Hoşgörü	31	15.9	66	28.0
Şefkat	61	26.2	33	14.0
Hemşirelikte toplumsal statüyü arttırmak için*				
Meslekte profesyonelleşme/branşlaşma	131	59	80	66.1
Bakanlık ve dernek çalışmalarını	42	18.9	13	10.7
Kongre, sempozyum çalışmalarını	49	22.1	28	23.1
Hemşirelikte:				
El becerisi daha önemli	8	10.8	7	9.9
Teorik bilgi daha önemli	0	-	2	2.8
Her ikisi eşit derecede önemli	66	89.2	62	87.3

*Birden fazla seçeneğe işaretlenmiştir.

Hem irelik ö rencilerinin %28.8'i merhamet duygusunun bir hem irede mutlaka bulunması gereken özellik oldu unu, %59'u hem ireli in toplumsal statüsünü daha

iyi duruma getirmek için profesyonelle menin/ bran la manın gerekli oldu unu ifade etmi lerdir. Hem irelikte hangisi daha önemlidir sorusuna hem irelik ö rencilerinin %89.2'si hem teorik hem pratik bilginin önemli oldu unu bildirmi lerdir.

Sa lık alanı dı ndaki bölümlerden ara tırmaya katılan ö rencilerin %46.2'si hem irelikte mutlaka bulunması gereken özelli in merhamet oldu unu, %66.1 hem irelikte toplumsal statüyü arttırmak için profesyonelle me/bran la manın gerekti ini, %87.3'ü hem irelikte teorik ve pratik bilginin e it derecede önemli oldu unu bildirmi lerdir (Tablo 2).

TARTI MA

Ara tırmamızda Hem irelik ö rencilerinin H Ö toplam puan ortalaması 71.39±6.68, sa lık alanı dı ndaki bölüm ö rencilerinin ise 60.97±7.38 ve aradaki farkın istatistiksel olarak anlamlı oldu u bulunmu tur. Çelik ve arkadaş larının toplumun hem irelik imajının belirlenmesine yönelik yaptıkları çalı malarında H Ö toplam puan ortalaması 48.57±8.51 olarak belirlenmi tir (10). Bizim çalı mamızda hem irelik ö rencilerinin ve di er bölüm ö rencilerinin hem irelik imajının iyi düzeyde oldu u saptanmı tir. Hem ireler ile hem irelik imajına yönelik yapılan bir çalı mada hem irelerin meslek imajını olumsuz algıladıkları, bir di er çalı mada ise hem irelerin %91.3'ünün halkın hem irelik mesle iyle ilgili görü lerinden rahatsızlık duydukları belirlenmi tir (1,2). Kuzey Kıbrıs'ta yapılan bir ara tırmada hem irelik ö rencilerinin %27.1'i hem irelik mesle inin toplumsal olarak negatif bir imaja sahip oldu unu ifade etmi lerdir (11). Takase ve arkadaş ları toplumun algıladı ı hem irelik imajının hem irelerin algıladıkları hem irelik imajından daha negatif oldu unu bildirmi lerdir (12). Hastaların hem irelik mesle ine ili kin görü lerinin irdelendi i bir çalı mada hastaların %69.7'si hem ireli in büyük bir öneme sahip oldu unu belirtmi tir (13). Mühendislik bölümü erkek ö rencileri ile yapılan bir çalı mada ö rencilerin %67.3'ü hem irelik mesle inin toplumsal imajının iyi oldu unu, Andsoy ve arkadaş ları, çalı masında hem irelik ö rencilerinin %68'i hem irelik mesle inin toplumdaki imajını olumlu, irin ve arkadaş ları, ise ö rencilerin %57.3'ü mesle in konumunu orta derecede iyi bulduklarını saptamı lardır (14-16). Tortumluo lu ve arkadaş larının yaptıkları çalı mada genel olarak toplumun hem irelere yönelik dü üncelerinin olumlu oldu unu bulmu lardır (17). Özpancar ve arkadaş larının hem irelik 1. sınıf ö rencilerinin hem irelik mesle i ile ilgili görü lerini belirlemek amacıyla yaptıkları çalı mada ö rencilerin %59.2'sinin "hem irelik toplumda de er verilen bir meslektir", %58.2'sinin ise "hem irelik mesle i toplumda önemli bir statüye sahiptir" ifadelerine katıldıklarını belirtmi lerdir Bu bulgular çalı ma kapsamındaki ö rencilerin hem irelikle ilgili herhangi bir ders almadan okula geldikleri ilk gün verdikleri yanıtlar olmasından dolayı bu sonuçların toplumdaki hem irelik ile ilgili görü ün bir yansıması oldu u kabul edilebilir (18). Literatürde toplumun ve hem irelik ö rencilerinin hem irelik imajına ili kin farklı sonuçlar göze çarpmaktadır. Ancak son yıllarda yapılan çalı malar

hem irelik imajının daha iyi düzeyde oldu unu göstermektedir. Bizim çalı mamızda hem irelik ö rencilerinin ve di er bölüm ö rencilerinin hem irelik imajı iyi düzeyde bulunmakla beraber hem irelik ö rencilerinin hem irelik imajı daha yüksek bulunmu tur. Kız ut ve arkada larının çalı masında hem irelik ö rencilerinin %59.5'i hem ireli e bakı larının e itimleri süresince olumlu olarak de i ti ini ifade etmi lerdir (19). Turgay ve arkada larının çalı masında hem irelik ö rencilerinin hem irelik e itimine ba ladıktan sonra hem irelik mesle inin önemli bir meslek oldu una yönelik dü üncelerinin arttı ı belirtilmi tir (20). Bu sonuçlardan yola çıkarak hem irelik ö rencilerindeki puan ortalaması farkının aldıkları hem irelik e itiminin etkisi ile oldu u dü ünülmü tür.

Hem irelik imajı alt boyut puan ortalamalarına baktı mızda; Hem irelik ö rencilerinde ve sa lık alanı dı ndaki bölüm ö rencilerinde Mesleki ve e itsel nitelikler alt boyutu en yüksek puan ortalamasına sahip olurken, leti im alt boyutu en dü ük puan ortalamasına sahip alt boyut olmu tur. Ölçek alt boyut puan ortalamaları ile hem irelik ö rencisi ya sa lık alanı dı nda ö renci olma durumu arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmu tur. Çelik ve arkada larının çalı masında bizim çalı mamıza benzer ekilde mesleki ve e itsel nitelikler alt boyutu en yüksek puan ortalamasını alırken, ileti im alt boyutu en dü ük puan ortalamasını almı tır (10). Hem ireler ile yapılan bir çalı mada hem irelerin ileti im becerilerinin dü ük oldu u, Tutuk ve arkada larının çalı masında hem irelik ö rencilerinin ileti im becerilerinin orta düzeyde oldu u ve sınıf arttıkça ileti im becerisinin arttı ı belirlenirken, ileti im becerisinin uygulamaya ne kadar yansıdı ı açık de ildir (21,22). Ba ka bir çalı mada hem irelerin %73.3'ünün son iki yılda ileti im sorunu ya adıkları ve ö renci hem irelerin di er hem irelerden daha az ileti im sorunu ya adıkları belirlenmi tir (23). Hem irenin sa lık ekibi içindeki ileti imi, imaj da önemli bir noktadır. Profesyonel imaj di erleri ile ileti ime geçtikçe ve etkile imde bulundukça ortaya çıkar. E er hem ireler bu ileti im ve etkile im süreçlerini etkin ve kaliteli geçirebilirlerse hem bireysel, hem hem ire olarak, hem de meslek için uygun bir imaj geli tirirler (24).

Hem irelik ö rencilerinin %28.8'i, di er bölüm ö rencilerinin %46.2'si hem irede mutlaka bulunması gereken karakteristik özelli in merhamet oldu unu belirtmi lerdir. Ba ka bir çalı mada hem irelik ö rencilerinin %41'i hem irelerde güler yüz, insan sevgisi, fedakârlık, ho görünüm olması gerekti ini ifade etmi lerdir (25). Ba ka bir çalı mada ö rencilerin %84'ü hem irelerde bulunması gereken özellikleri "güleryüzlü, sabırlı, merhametli, mütevazı, fedakâr, özgüvenli, empatik, hızlı, çalı kan, disiplinli, özel sorunlarını i ine yansıtmayan, sorumluluk sahibi ve samimi, sevmeyi bilen, mesle ini seven, sürekli kendini geli tiren, efkatli, geni bir hafızası olan, temizli e dikkat eden, sürekli kendini geli tiren, iyi el becerisi ve iyi bir dinleyici olan" olarak de erlendirmi lerdir (15).

Hem irelik ö rencilerinin %59'u, di er bölüm ö rencilerinin %61.6'sı hem irelik mesle inin toplumsal

statüsünü daha iyi hale getirmek için profesyonelle menin gerekli oldu unu belirtmi lerdir. Ba ka bir çalı mada hem irelik ö rencilerinin gelecekte alanında uzman hem ire yeti ece i, hem ireli in toplumda profesyonel bir meslek olarak kabul görece i, Ünlü ve arkada larının çalı masında (28) ö rencilerin hem irelik mesle inin standartlarının yükseltilece i, hem ireli in profesyonel bir meslek olarak kabul edilece i, lisansüstü e itimin yaygınla tırılaca ı yönünde beklentileri oldu u bulunmu tur (26,27). Mesle in toplumda cazip hale gelerek prestij sahibi olması ile i görenlerinin saygı görmesi ve i doyumuna ula masında mesleki profesyonellik önemli bir rol oynamaktadır (28). Herhangi bir i in meslek sayılabilmesinin öncelikli artını, mesle e özel uzmanlık bilgisi olu turmaktadır. Bu e itim sonrasında edinilen yüksek deneyim ve beceri de profesyonelli i beraberinde getirmektedir (28-30). Bu nedenle hem ireli in hem toplumsal imajının hem de meslek üyelerinin algıladı ı meslek imajının daha iyi hale gelmesi için profesyonelle me ve bran la ma elzemdir.

Hem irelik ö rencilerinin %89.2'si, di er bölüm ö rencilerinin ise %87.3'ü hem irelikte hem teorik hem pratik bilginin e it derecede önemli oldu unu belirtmi lerdir. Tortumluo lu ve arkada larının toplumdaki bireyler üzerinde yaptıkları çalı masında 'hem ire ne i yapar' sorusuna katılımcıların %63.7'si, Tan ve arkada larının üniversite ö rencileri ile yaptı ı çalı mada ise aynı soruya ö rencilerin %50'si i ne yapar, tansiyon ölçer yanıtını vermi tir (17,31). Hem irelik bilimi, teorinin, prati in ve e itimin birbiriyle ili kisinin bir sonucudur. Teori, hem irelik uygulamalarına do rudan malzeme sa lar; pratik ise, profesyonellerin gereken ilk adımı atma, hem irelik bilgisini test etme ve teoriler geli tirmelerine olanak sa lar (32). Birey meslekle ilgili nitelikleri okulda aldı ı teorik bilgi ve hastane ortamındaki klinik deneyimleri ile kazanır (33). Bizim çalı mamızda genel yargının aksine hem hem irelik ö rencilerinin hem de di er bölüm ö rencilerinin, hem irelikte pratik bilgi ile birlikte teorik bilginin de önemli oldu unu belirtmi olmaları olumlu bir sonuçtur.

SONUÇ VE ÖNER LER

Ara tırma sonucunda hem irelik ö rencilerinin hem irelik imajının sa lık alanı dı ndaki bölümlerde ö renim gören ö rencilere göre daha yüksek düzeyde oldu u belirlenmi tir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puanın 84 oldu u dü ünüldü ünde; hem irelik ve sa lık alanı dı ndaki bölüm ö rencilerinin hem irelik imajının yüksek düzeyde oldu u söylenebilir.

Ara tırmamıza katılan tüm ö renciler hem irelik mesle inin statüsünün yükselmesi için bran la manın gerekti ini, hem irede bulunması gereken en önemli özelli in merhamet oldu unu ve hem irelikte teorik bilgi ile pratik bilginin e it derecede önemli oldu unu belirtmi lerdir.

Bu sonuçlar do rultusunda; benzer ara tırmaların daha büyük örneklem grubunda ve sa lık alanının farklı bran larında ö renim gören ö renciler üzerinde yapılması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

1. Emiro lu N. Sa lık personelinin ve toplumun hem irelik imajı. Hem irelik Ara tırma Dergisi. 2000; 2(1): 9-18.
2. Özcan A, Özgür H. Hem irelerin mesleki benliklerini algılay ları. Erefe , editör. II. Ulusal Hem irelik Kongresi Bildiri Kitabı; 1990, zmir. zmir: Ege Üniversitesi Basımevi; 1992. s. 226-32.
3. Özsoy SA. Toplumda hem irelik imajının belirlenmesi. Ege Üniversitesi Hem irelik Yüksekokulu Dergisi. 2000; 16(2-3): 1-19.
4. Bromley DB. Reputation, Image and Impression Management. England: John Willey & Sons Ltd.; 1993.
5. Birol L. Hem irelik süreci. zmir: Ki isel Yayın; 2000.
6. Da lı R, Çakırcalı E, Girgeç S, Çalı kan . Hem irelik majı. 13. Ulusal Hem irelik Kongresi; 1-3 Mayıs 2014; Trabzon.
7. Ertem G, Dönmez YC, Oksel E. Günlük gazetelerde hem irelik haberlerinin incelenmesi. Maltepe Üniversitesi Hem irelik Bilim ve Sanatı Dergisi. 2009; 2(2): 70-5.
8. Khorshid L, E er , Çınar , Arslan GG. Ö rencilerin toplumdaki hem irelik imajına ili kin görü leri. Ege Üniversitesi Hem irelik Yüksekokulu Dergisi. 2005; 21(2): 581-8.
9. Çınar , Demir Y. Toplumdaki hem irelik imajı: Bir ölçek geli tirme çalı ması. Atatürk Üniversitesi Hem irelik Yüksekokulu Dergisi. 2009; 12(2): 24-33.
10. Çelik AS, Pasinlio lu T, Kocabeyo lu T, Çetin S. Hem irelik mesle inin toplumdaki imajının belirlenmesi. Florence Nightingale Hem irelik Dergisi. 2013, 21(3): 147-53.
11. Dal Ü, Arifo lu BÇ, Razi GS. What factors influence students in their choice of nursing in North Cyprus? Procedia Social and Behavioral Sciences. 2009; 1(1): 1924-30.
12. Takase M, Maude P, Manias E. Impact of the perceived public image of nursing on nurses' work behaviour. Journal of Advanced Nursing. 2006; 53(3): 333-43.
13. Sohbet R, Kültür C, Kılıçarslan B, Çayır T, Odaba io lu D, Fidan D. Hastalardaki Hem irelik majı. 13. Ulusal Hem irelik Kongresi; 1-3 Mayıs 2014; Trabzon.
14. Ekinci M, Dikici C, Derya M, Andsoy II, Dinç S, ahin AO. Mühendislik Bölümünde Ö renim Gören Erkek Ö rencilerin Erkek Hem irelere Kar ı Bakı Açılıarı. Gümü hane Üniversitesi Sa lık Bilimleri Dergisi. 2014; 3(1): 632-45.
15. I ık Andsoy I, Güngör T, Bayburtluo lu T. Karabük Üniversitesi Sa lık Yüksekokulu Ö rencilerinin Hem ireli i Tercih Etme Nedenleri ve Mesle in Gelece i ile lgili Görü leri. Balıkesir Sa lık Bilimleri Dergisi. 2012; 1(1): 124-30.
16. irin A, Öztürk R, Bezci G, Çakar G, Çoban A. Hem irelik Ö rencilerinin Meslek Seçimi ve Mesle i Uygulamaya Yönelik Görü leri. Dirim Tıp Gazetesi. 2008; 83(1): 69-75.
17. Tortumluo lu G, Akyıl R, Karanlık A, Aldaç R, Turaneri E, Yılmaz A. Erzurum ilindeki bireylerin hem ireler ile ilgili görü ve beklentileri. Atatürk Üniversitesi Hem irelik Yüksekokulu Dergisi. 2005; 8(1): 10-9.
18. Özpancar N, Aydın N, Akansel N. Hem irelik 1. Sınıf ö rencilerinin hem irelik mesle i ile ilgili görü lerinin belirlenmesi. Cumhuriyet Üniversitesi Hem irelik Yüksekokulu Dergisi. 2008; 12(3): 9-17.
19. Kız ut S, Ergöl . Sa lık Yüksekokulu Ö rencilerinin Hem ireli i Algılay ı Hem irelik Rollerine ve Hem ireli in Gelece ine Bakı ı. Anadolu Hem irelik ve Sa lık Bilimleri Dergisi. 2011; 14(2): 10-5.
20. Turgay AS, Karaca B, Çeber E, Aydemir G. Hem irelik Ö rencilerinin Mesle i Algılay ları. Atatürk Üniversitesi, Hem irelik Yüksekokulu Dergisi. 2005; 8(1): 54-62.
21. Kumca ız H, Yılmaz M, Çelik SB, Avcı A. Hem irelerin ileti im becerileri: Samsun ili örne i. Dicle Tıp Dergisi. 2011; 38(1): 49-56.
22. Tutuk A, Do an S. Hem irelik Ö rencilerinin leti im Becerisi ve Empati Düzeylerinin Belirlenmesi. Cumhuriyet Üniversitesi Hem irelik Yüksek Okulu Dergisi. 2002; 6(2): 38-41.
23. Babada lı B, Erim SE, Erdo an S. Hekimlerin ve hem irelerin hastayla ileti im becerilerinin de erlendirilmesi. Fırat Sa lık Hizmetleri Dergisi. 2006; 1(3): 52-69.
24. Sullivan EJ, Decker PJ, Jamerson PA. Power and politics. Image as power. Effective leadership and management in nursing. 5th ed. New Jersey: Prentice Hall; 2001.
25. Karaöz S. Hem irelik Ö rencilerinin E itimleri Sırasında Mesle e li kin Algılarındaki De i imin ncelenmesi: Hem ireli e Giri Dersinin Bu De i imdeki Rolü. C.Ü. Hem irelik Yüksek Okulu Dergisi. 2002; 6(2): 10-20.
26. Nazik E, Arslan S. Hem irelik Mesle inin Gelece i: Ö rencilerin Beklentileri. Bozok Tıp Dergisi. 2014; 4(1): 33-40.
27. Ünlü S, Özgür G, Gümü A. Hem irelik Yüksekokulundaki ö rencilerin hem irelik mesle i ve e itimi ile ilgili görü ve beklentileri. Ege Üniversitesi Hem irelik Yüksek Okulu Dergisi. 2008; 24(1): 43-6.
28. Sözen S. Polis ve Profesyonellik. Polis Bilimleri Dergisi. 2004; 6(3-4): 115-30.
29. Güven T. Tıp Eti i Açısından Meslek ve Profesyonellik Kavramlarının ncelenmesi. Hacettepe Tıp Dergisi. 2009; 40(2): 84-8.
30. Adıgüzel O, Tanrıverdi H, Özkan DS. Mesleki Profesyonellik ve Bir Meslek Mensupları Olarak Hem ireler Örne i. Yönetim Bilimleri Dergisi. 2011; 9(2): 239-59.
31. Tan M, Yuncu S, entürk Ö, Yıldız Ö. Üniversite ö rencilerinin hem ireli e bakı açılıarı. Atatürk Üniversitesi Hem irelik Yüksekokulu Dergisi. 2007; 10(1): 22-9.
32. Karagözo lu . Bilim ve Bilimsel Bir Disiplin Olarak Hem irelik. II. Ulusal Hem irelikte Ara tırma Sempozyumu Ara tırma Kültürü ve Hem irelik Neredeyiz? Ankara: HEMAR-G Derne i, Odak Ofset; 2004. s. 127-30.
33. Karada G, Uçan Ö. Hem irelik ve Kalite. Fırat Sa lık Hizmetleri Dergisi. 2006; 1(3): 42-51.